

Dendebaga human

Iyan Filanderi de ye nin sɛbɛ sɛbɛbaga ye
Ne Ouattara Vincent de y'a yeɛma julakan na

Bibili verise miw b'a kɔnɔ, o bɔra Semɛri kɔnɔ.
Kalan yɔɔ copyright 2000, o dadili bɔra bibili jɛnkulu fɛ
min be diɲɛ bɛɛ kɔnɔ

Kalan tɛmɛ siraw**gafe**

1. Kalan kuntagabaw 3
2. Dendebaga ka cogo taamasijɛw lahidu kɔɔ kɔɔ 4
3. Dendebaga ka cogo taamasijɛw lahidu kura kɔɔ 19
4. Kalan min dira Luka ka sɛbɛ kɔɔ dendebaga ka talen ko la 34

1**Kalan kuntagabaw**

N'an be bibli kalan, an b'a kolosi k'a ye ko taamasijɛ dow be Ala ni hadamaden ka jɛnɔɔɔnya ko yira tuma caaman. Nafa b'a la k'a lɔn ko Ala b'o taamasijɛw ta ka kuma an ɛ.

An y'a jɛnatɔmɔ k'o taamasijɛ kelen kalan. A be sɔɔ bibli yɔɔ caaman na min bena an demɛ ka Ala lɔn. O ye dendebaga taamasijɛ n'a ka sagaw.

1. Mun na Ala be taamasijɛw ta k'an kalan?

An k'an hakili to ko an te Ala ye n'an jɛdenw ye. An t'a ye, an t'a kaan mɛn, an te se ka maga a la. O le kosɔn kitabu sɛbɛbagaw ye taamasijɛw ta an be miw lɔn walisa Ala min y'a yɛɛ yira u la, an ka se k'a cogo lɔn k'a faamu a be baara kɛ cogo min cɛɛw ni musow ka janamaya kɔɔ.

O kitabu sɛbɛbagaw tun be janamaya jamana min na, bɛgenbalo tun ka ca, bɛgenbalolaw tun ka ca ani bɛɛ tun b'a lɔn o baara nafa ye min ye, cogo min dendebaga tun b'a janto a ka bɛgenkulu ra. N'o tun y'a ko Ala bɛ i ko dendebaga, mɔɔw tun b'a faamu o kɔɔ tun ye min ye.

Nin taamasijɛw b'an demɛ ka taga jɛ Ala cogo faamu.

2. Dendebaga ka taamasijne be kuma ka wasali ke dugu mɔgɔw beɛ fe wa?

Bi bi nin na, begenbalo be ni jɔyɔɔ ba ye dugu caaman na. An be se ka sɔɔɔ dugu dɔw kɔɔɔ begenbalo te yen, o waati de la, bibili kalanfa ka jɔyɔɔ ka kan ka boɔɛ. An ka kan ka begenbalola ka baara neɔɔ ka ne o kɔ, k'a kɔɔ yira an ka Ala lɔniya fanɛ.

2 Dendebaga ka cogo taamasijnew lahidu kɔɔ kɔɔ

1. Dendebaga dɔ min tɔgɔ ko Yakuba

Ala y'a yere yira a sijne fɔlɔ bibili kɔɔɔ i ko dendebaga Zenesi kitabu kɔɔɔ a sura 48 verise 15 ani 16 an be se k'o kalan:

“Ko nin kamelenw ka duba sɔɔɔ ka bɔ ne faw Ibrahim ni Isaka taamana Ala min ne kɔɔɔ, Ala min ye ne balo ne sii tilew beɛ la fo ka na bila bi la.”

Ibrahim ka mamaden dɔ min tɔgɔ ko Yakuba le ye nin kumaw fɔ. A tun b'a ka sii laban na, an'a tun b'a fe ka duba ta a ka mamadenw ye. Nin kumaw tun b'a ka duba dadon.

Yakuba banger a gwaso min kɔɔ, begenbalo tun y'o ka baara kunba ye. A ye gwesya caaman sɔɔ a nanamaya kɔɔ k'o kun ke a ye gwesya min lase a faa n'a balimaw ma, o kera sababu ye a boli la. A wajibiyara a ma a ka taga a belence fe o min tun be yɔɔ jan, o yɔɔ de la a bena a belence ka denmuso furu; ani fana a bena wajibiya ka baara ke saan tan ni naani kɔɔ begenbalo ra.

a. Dendebaga ka baara

Dendebaga ye mɔɔ ye min b'a janto begekulu do ra a be se ka ke sagaw, baaw ani begen sugu do. Jɔɔɔ baara lo. I ka kan k'a lon ni begenw ye biin nimi ka ji min ka fa. Jaa be jamana miw na, o fen fila te yi, o la dendebaga ka kan k'a ka begenw nemine ka taga n'o ye binnugu yɔɔw ra ani jii be kolon miw na. O ye farati baara ye, sabu a ka kan ka begenw tanga faratikow bee ma. A ka kan fana ka lafiye yɔɔ numaw yaala gwesya tumaw ra ani ka begenw lakana waraw n'a jɔɔɔnaw ma. Ni sagadeniw tunu na, dendebaga ka kan ka taga o yaala ka na n'o ye were kɔɔ.

Dendebaga be a ka waati caaman bee ta n'a ka were ye, a be to n'a ye a te bo a kɔɔ jona. Dendebaga ka kan ka ke mɔɔ barikaman, min latigelen lo ani min t'o baarake wari doɔn kama.

b. Cogo juma le ra Ala kera dendebaga ye Yakuba ma?

Yakuba ko: "...Ala min y'a janto na la i ko dendebaga, k'a ta ne bangelon fɔɔ kana bila bi ma..." o b'a yira ko Ala ye

kantigi ye. A be yi tuma bæe i ko dendebaga te bo a ka sagaw kɔɔ cogo min.

Yakuba ka janamaya ma nɔɔɔya a ma, o bæe ra, a y'a lon ko ale ka gweleyaw tumaw, a ka filiw ra A la tora kantigi ye. Ala jantora a ra, Ala ye waatiw bæe jemine a ka janamaya kɔɔ, a tora n'ale ye hali ni waati do Yakuba tun t'a yera.

c. Yakuba ka janamaya ka ko babaw

Ni bibili b'aw fe, a be se ka Yakuba ka janamaya kow kalan a be sɔɔ Zenesi sura 25 ka se 35 ani a sura 42 ka se 50.

Yakuba ye Ibrahimima ka mamaden le ye. K'a to a ka kamalenya ra, a y'a faa n'a kɔɔɔɔ hakili soɔɔ k'a kɔɔɔya mine ni nambara ye. O le kera sababu ye a ka boli ka taga i dogo a belence fe. O yɔɔ la a furu la ka nafolo sɔɔ sabu dendebaga ka seko tun b'a fe. A ye deen tan ni fila sɔɔ muso fila ni janamamuso fila fe. Nga loon do, a y'a latige ka segi a wolodugu ra walisa k'a celaben n'a kɔɔɔɔ ye.

Kunangoya a ma se k'a deenw kolo konuman a ye wolomani ke ka do fisaya ni tow ye o tun be min weele ko Yusufu, o kera sababu ye ka benbaloya don a ka gwaso kɔɔ. O benbaliya koson, a tun be miiri ko a bonena o deen na nka a bena a ye saan caaman temeni kofe Misira jamana kɔɔ a keni o dugu masake ka dankan ye, o jɔɔɔɔ fe, a ka gwaso kisira kongoba ma.

Yakuba panamaya kera gwɛɛyaw, benbaliyaw, ni yaala ye ani fana yafali ni cɛlabeni. A ye fantaya ni jigitige ani jidili sɔɔ. A selen a ka panamaya laban na, a ko Ala y'ale ka dendɛbaga ye.

A be sɔɔ ko Yakuba tun nimisara fɛn caaman ko ra. A y'a yɛɛ sɔɔ tuma do i sagaden tununi min y'a mabo a dendɛbaga ra k'a yɛɛ bila kongokolon ka faratiw la. Nka Ala tagara Yakuba yaala o wagati ra ka na n'a ye sira numan kan. Tiɲɛ na Yakuba fɛ, Ala be i ko dendɛbaga min b'a janto ni kantigiya ye a ka sagaw ra.

Ni bi, aw be sɔɔ Ala ka sagakulu cɛma o min y'a ka jama ye, aw be se k'o jigi kelen sɔɔ ko a bena janto aw ra ni kantigiya ye aw ka sii tile bɛɛ ra, hali kow ma na ke cogo o cogo.

2. Dendɛbaga min tɔɔ ko Dawuda

Sisan an bena taga ɲɛ ni nin kalankun ye dendɛbaga ko ra bibili kɔɔ ka tɛmɛ Zaburu fɛ o min sebera ka bo Dawuda fɛ.

Zaburuw ka sebe kera donkili ni tanuli ni deelili ye. A be Isirayeli demɛ o ka ɲɔɔɲɛ batoli ani kelenna batoli ra. Nka bi bi nin na Zaburuw be danaba demɛ a ka ninapanamaya ra. Zaburu caaman sebera Dawuda fɛ, ale min kera Isirayeli ka masace filanan ye. Zaburu 23 tɔɔ boɔra ka tɛmɛ a ka sebeniw tɔw kan.

“Matigi ye dendɛbaga ye, i n'a fo begen genna, ne tena dese foyi la. A be ne lafiya bin nugu yɔɔw la.

A be taa ni na ye neema yɔɔ la ji da la. A be ne barika kuraya. A be ne nɛmine sira numan kan, ka masɔɔ ale de ye Isirayeli genna ye. Hali ni ne be tɛmɛ saya wolonkoto da fɛ dibiba la, ne tena jɔɔ ko jugu si la, sabu i be ne fɛ yen. Ibe ne nɛmine ni i ka ntolo ye.” (Zaburu 23 verise 1 ka se 4)

Nin kumaw be jigisigi di ani a be to kuma nafamaw ye danabaw fɛ. A be miiriya numan di an ma dendebaga ka baara kan, a be faamuyali ko numan di an ma cogo min Ala b’a janto mɔɔw ra miw b’o jigi la a kan.

Sani a ka kɛ masace ye, ani a tun ye kamelen ye tuma min na, Dawuda tun ye dendebaga ye. A tun b’a janto a faa ka begenw ra. Dawuda tun be dendebaga ka ko fɔra sabu a b’a lon. A tun b’a yere ka ko kelenw le fɔra o min kɔɔ taamasijɛw tun be yi k’a ka ninapanamaya n’a ka tagama yira ni Ala ye.

a. Zaburu 23.1-3

Kɔɔnyanfanfɛ, dendebagaw b’o ka baara o ka sigiyɔɔlamunu jalen gwelema kɔɔ. Dɔw be se ka miiri nin Zaburu ko ra ko Ala bena panamaya nɔɔɔman, dagamulen di miw y’o jigi la ale kan. Nka an be sinsin Ala kan min be marali kɛ ka jigisigi di, min b’an demɛ tuma min gwelɛyaw be k’an lamini. O be keɛɛ ni dendebaga ka baara ye ani an be ko miw panamaya bi.

“Banbali ye ne ka dendebaga ye, ne tena deɛɛ foyi ra. Ale barika la, ne be lafiya binnuguman yɔɔw ra, ale fana le be ne nɛminɛ ji duman da ra...”

Nin verise ka kalankunba ye ko: Ala ye jigilayɔɔ ye. An ka panamaya kow mana ke cogo ocogo, an ka kan ka tugu a ko k’a lon ko an hɛɛɛ ko be a dusu la.

I ko Zaburu y’a fo cogo min na, sagaden mako be jii ni biin ra. An kana nɛnɛ ko tuma do yɔɔ jalenw ra nin fenw te sɔɔ, o ye ko ka gwɛɛ ani dendebaga ka jɔyɔɔ lo ka taga ni bɛgenkulu ye yɔɔ min o be se ka balo sɔɔ cogo numan na. Nka ka se k’o balo yɔɔw sɔɔ fo i ka tɛmɛ tuma do sira gwɛɛnɛw ani yɔɔ gwɛɛmanw fɛ. Sagadenw te son k’o siraw gwɛɛnɛw ta tile jukɔɔ. Mun na o be tugu dendebaga ko? Sabu o b’a lo ko nɛfɛ, o bena balofɛn sɔɔ ka wasa. Sabu u jigi b’o ka dendebaga kan, o lara a la ko a be haami o ka balo ko ra.

Nin Zaburu be kuma banbali ko ra, o min y’an ka dendebaga ye, a be kuma a ko ra i ko min be nɛminɛli ke, k’an bila sira ani ka sira bo an ye an ka kan ka min taama.

Ala b’a janto an ka panamaya bɛɛ ra, a ta nɛnɛ an ka farisogo fetaw ni an ka haamiw ko. A ka makari n’a ka hine kɔɔ, a be se k’an nɛminɛ tuma min an be tɔɔɔ ni wagati gwɛɛnɛw cɛtigera, a be se ka deɛɛbagatɔw mako nɛ.

O bɛɛ na ta, Ala be haami fɔlɔ an ka niinafenw ra. Tɪɲɛ lo sagaden be miiri a ka balo dɔɔɔn le ra, a te miiri farati ni kongobɛgɛn jugu miw be se k'a halaki, soonw ni waati juguw tuma na. Kasɔɔɔ dɛndɛbaga kɔni te ɲinɛ nin kow ra ani a b'a seko bɛɛ kɛ k'a sagkulu lakana.

Tɪɲɛ lo ko kɔngɔ ni minɔgɔ, fantanya ni bana ye fɛnw ye miw be bɔnɛ lase caaman ma. Ala b'a lɔn ko juguya bi yen, farati ba lo min be cijɛni kɛ, kasɔɔɔ caaman t'a ka nɔɔ kɔɔɔsi o ka ɲanamaya kɔɔɔ.

i. Jurumu

Bibili be jurumu ko fɔ an ye, kojugu lo min b'an ka dusukun na, min b'an ɲɔndi ka filiw kɛ ka Ala kan bila.

Zaburu 23 b'an kalan ko Matigi y'an ka dɛndɛbaga ye, ale le b'an ɲɛminɛ n'a ka kuma ye, ale fana le b'an dɛmɛ ka koɲuman ni juguman faranfasi, ka tɪɲɛ ni galon lɔn.

Ni saga tora a kelen na, a t'a tagayɔɔɔ lɔn, a be o cogo le ra cɛɛw ni musow fɛ miw te Ala ka siraw lɔn. Kunsinyɔɔɔ te o ra, o tununin lo, hakili ɲaami kɔɔɔ, ani o b'o tunu kojugu kɔɔɔ. O b'o ka ɲanamaya cijɛ k'o laminibaw ta fana nagasi. Kasɔɔɔ an mako be tɪɲɛ ra, an be ɲɛminɛbaga fɛ, an mako be yeelen na ka latigɛ dɔw ta, an mako be k'a lɔn ko min tilenni lo ani min kaɲi keli ra. An matigi an dɛndɛbaga, ale be se k'an dɛmɛ o kow ra, a bena an kelen kelen sentako ɲɛminɛ a ka kuma fɛ.

ii. Dendebaga numan, an ka hɛɛɛ

Nin Zaburu be kuma fana dendebaga ko ra min b'a ka sagaw nɛminɛ hɛɛɛ ni lafiya yɔɔ la. A be kuma dendebaga ko ra i ko min be fanga di a ka sagaw ma.

Tijɛ lo ko an ka diɲɛ min cijɛna ni kojugu ni bɔnɛ ye, cɛw ni musow mako be hɛɛɛ la. Tuma dɔ an hakili n'an jigi tigenin lo! Tijɛ lo Ala b'a fɛ k'an nɛminɛ ka taga n'an ye lafiɲɛ yɔɔ ra, a b'a fɛ k'an dusu mada, n'an ka sirɔnakow, n'an ka haamiw ban, nka a fɔlɔ yɔɔ la, bɛɛ kelen kelen ka kan ka cɛlabenni sɔɔ n'a ye. Ka tɛmɛ an ka filiw fɛ, an ka jɛnɲɔgɔɲya cijɛna ni Ala ye, nka banbali an ka dendebaga numan, y'o ko dilan kibarɔ diman fɛ Yesu Krisa sababu ra. Ala be se k'an ka jurumuɔw yafa, a be se fana k'an cɛlabɛn ni ale ye, k'an ka dusu lamagani mada.

O kɔfɛ, wajibi tɛ k'an ka ɲanamayakow yelɛma, banbali an dendebaga be se k'an ka haamikow nɔgɔya, a be se ka lafiya waatiw d'an ma, a be se ka fanga di an ma ka gwɛleyaw cɛtigɛ ani ka jija. A bena an balo nii ta fanfɛ n'a ka kuma n'a yɛɛ keli ye.

b. Zaburu 23.4

“Ni ne tun ka kan ka tɛmɛ saya dibi wolonkoto fɛ, ne tena siran kojugu si ɲɛ, sabu i be ni ne ye: I ka ntolo be ne nɛminɛ, i ka bere be ne mara.”

N'an ma saya kunbɛn fɔlɔ, a mɛn o mɛn an bena se yen. Jamana dɔw ra, SIDA bana be halakili kɛra ka tɛmɛ a bɛɛ kan

kamelenw cema. Jamana werew ra, farayakow ni kelaw ani benbaliyaw ni siya kelaw le bi yen, fɔɔ ka saya ko bila mɔɔw hakili ra.

N'an ye an lonbaga do ka saya ko men, o be se ka haami ni siranya ani ninigaliw bila o ra. Nin Zaburu be taamasije min yira, o benni lo, sabu a be saya ko yira i ko mɔɔ min be dibi wolonkoto ce tigera, kasɔɔ Zaburu sebebaga b'a gweya ko: "Ne te siran". Dawuda b'a yira mun kama ale te siran sabu a ko: "(Matigi) Ele be ne gerefɛ." A be taga je ni dendebaga ka taamasije: "I ka ntolo be ne jeminɛ ani i ka bere be ne mara."

i. Dendebaga numan, an marabaga

An k'an hakili to a ra ko begenkulu ka marali be bo dendebaga ka seko ra. Sagaw be farati kunben loon o loon. Dendebaga ka kan k'o kolɔsi tuma bee kongosogo farima kongɔw ma. Bibili yere b'a fo an ye ko Dawuda yere y'o kow waliya tuma min a tun ye dendebaga ye. Ka se ka biin yɔw ni jii sɔɔ sagaw ye, dendebaga bena sagaw jeminɛ tuma do sira juguw ni kabakuru yɔw ni yɔw dibimaw cetige. O sira gwelaw be se ka sagaw siran, nka o bee ra, o be tugu o ka dendebaga ko, sabu o jigi b'a kan.

O cogo kelen na, doon min an ye Ala kunben, a ye nin jigi bila an dusu ra ko a y'an ka Matigi n'an ka dendebaga ye ani ko a mana ke cogo min, a y'an lakanabaga ye. A b'o ke an kelen kelen bee ye. An jigi b'a la ko an be bolo numan kan o

min ye Ala bolo ye, ale min b'an dusu suma k'an ka siranyakow ban saya ɲɛɛ.

ii. Dendɛbaganuman, an ɲɛminɛbaga

Sagadenw b'a yaala tuma dɔ ka bɔ dendɛbaga ka siraw kan, o hakili be yaala ani o be tunu sira ta. O la dendɛbaga ka kan ka kɛ ni bere ye kungolo be min na i ko ntolo. N'o bere ye, a be se ka sagaw kɔɔ bugɔ miw be fɛ k'o mabɔ sagakulu ra walisa ka na n'o ye sira numan kan. A ka ntolo b'a demɛ ka sagaden bɔ miw degura yirituw cɛma ani miw fana benna dingɛw ni farw cɛma.

I ko sagaden be se ka tunu cogo min, an fana be se ka tunu ten. Dannikɛla ka ntalen (Luka 8.4-15), Yesu ye min ko fɔ, o be loon o loon ka panamaya ka gwɛɛyɛw n'a haminikow yira, a be kɔrɔbɔli ni dijɛ ka nataw fana yira. Nin fɛnw be se k'an yɔrɔ janɲa Ala la k'an ka mɔliya sumaya nii fanɛ. Nka Ala be i ko dendɛbaga numan dusu suma ra, a b'an lasegi sira numan kan. A b'o (bere) le ta, a ka kuma k'an hakili jigi an ka taama cogo ra ani k'an kalan a ka siraw ra. Ala b'an ka panamaya ko dɔw ta ka kuma an fɛ ani k'an ka siraw tilen. N'an y'an mabɔ Ala ra, i ko dendɛbaga numan, a be taga an yɔrɔ yaala k'an kisi ani ka segi n'an ye an ka kan ka kɛ yɔrɔ min na o kɔrɔ ko sagakulu cɛma.

iii. Dendɛbaga numan, an jigi saya ɲɛɛ

N'an jigi b'a ra ko Ala y'an dendɛbaga ye, an sirankun te tugu saya ɲɛ, sabu an be se ka jigi sɔrɔ ko tɛmɛsira lo ka taga panamaya diman kɔnɔ Ala be sɔrɔ yɔrɔ min. Kasɔrɔ ni Ala ma

ƙɛ aw dɛndɛbaga ye, jo be aw fɛ ka siran saya nɛ, sabu aw tena se ka janamaya diman sɔɔ Ala ye min lahiduta a ka deenw ye.

“Dibi yɔɔ miw saya bi yen” o ye an yɛrɛw ka sira min be taga nan ye saya la, an ka sii laban na walima bana jugu tuma na.

Tiɲɛ lo ko an ka saya waati be se ka na ni haami ni siranya ye an ma. Ka sa, o ye ko gwɛɛn ye min be dimi. Nka ni Ala y’an ka dɛndɛbaga ye, an be se ani an ka kan ka saya kunbɛn ni jigi ni hakili sigi ye, sabu Matigi an ka dɛndɛbaga be n’an ye k’an jigi sigi ani k’an dusu suma. A be jigiya d’an ma.

Jii duman ni binnugu yɔɔw taamasijɛ be lafiɲɛ ni janamaya banbali ka hɛɛɛ ko fɔ, danaba be don min kɔɔɔ saya kɔfɛ.

Janamaya banbali kɔɔɔ, faraikow ni sɛgɛnkow bɛɛ bena ƙɛ an kɔfɛ, an bena ƙɛ hɛɛɛ la yɔɔ numan na, wasali kɔɔɔ, sɛgɛn tena ƙɛ yen, yɔɔ min an dɛndɛbaga beni an ye fɔɔ aba. O kow le b’an dusu suma ka jigi d’an ma hali n’an be saya ni bɔnɛ kunbɛn na an ka diɲɛ na.

Dawuda ye nin kow janamaya. An be se k’a fɔ ko a ka janamaya degura kosɔbɛ siɲɛ caaman a tun be saya nɛfɛ. Tuma min a tun dɛndɛbagaya ra, a ye keɛkeɛ ni kogosogow ye k’a ka sagaw kumabɔ, i n’a fɔ waraw ni kongowuluw. An k’an hakili to a ra ko a ye Filisitekaw ka cɛ fari Goliyati

kunben. O kɔfɛ a bena wajiya ka boli a juguw ɲɛ k'i dogo kongokolow ra. O bɛɛ ra Dawuda y'a yaala ka sɛbɛli kɛ:

“Ni ne tun ka kan ka saya dibi wolonkoto yɔrɔw cɛtigɛ, ne tena siran fɛn si ɲɛ, sabu et be ne fɛ: i ka ntolo be ne ɲemine ani i ka bere be ne mara.”

Nin kumaw fɛ, Dawuda b'a ko ɲenamayaniw lakali, o b'a yira cogo min Ala y'a d'a ma k'a lɔn ka ɲanamya. ɲanamaya ka farati n'a gwɛɛyaw ɲɛfɛ, hakili sigi dɔ tun b'a fɛ, a tun lara a ka Matigi a dendebaga ka ɲumaya ra. Ala do ma yɛɛma, an be se bi k'o ɲɔɔɔn ɲanamaya.

3. Kira dɔ tɔɔɔ min ko Ezekiyeli

Bibili tuma ra, masaw ni mara ɲemaw ni sarakalasebaw tun jatinin lo i ko bataso dendebagaw. Sabu o tun be kuntigi ka baara suma a mana kɛ jamana kɔnɔ walima mara dɔ kɔnɔ, politigi sira walima dina ko fanfɛ i ko dendebagaa k'a ɲɛsin a ka wɛrɛ ma.

Ka tɛmɛ dendebaga ka taamasijɛ fɛ, Bibili b'a yira cogo min ɲɛmɔɔɔ ka kan ka ɲemineli kɛ, cogo min ɲemineɛbaga ka kan k'a ka baara kɛ. I ko dendebaga ka kan k'a janto a ka sagaw ka nafa ra cogo min, ɲemineɛbaga ka kan k'a janto mɔɔɔw ka fɛtaw n'o ka nfa ra miw marako be a kun. I ko dendebaga ka kan ka jii ni biin yɔrɔw yaala a ka sagaw ye cogo min na, jamana ka ɲemineɛlaw ka kan ka fɛɛrɛ bila senkan min bena a to jamanadenw ka se ka ɲanamaya ka gwɛɛyaw kunben. I ko dendebaga ka kan k'a ka sagaw lakana balawo sifaw bɛɛ

ma, dugu n̄eminebagaw ka kan ka ko bæε ke walisa dugdenw ka lakanali sɔɔ.

Nka dendebaga ka taamasijε be n̄esin fana ninan̄eminebaw ma i n̄'a fɔ: p̄eretiriw, pasiteriw ani egilisi c̄ekɔɔbaw. Sabu ninan̄emineba ka kan ka miiri m̄ogɔw ka nafa ko ra a sigira miw kun na.

a. Dendebagajuguw ka taamasijε Isirayeli kɔɔ

Bibili b'a fɔ an ye ko Isirayeli ka maana waati dɔ ra, n̄eminebaw ka kewaliw ye k̄ɔɔfɔli lawili kiraw fε.

Misaliya min ka bon o ye kira Ezekiyeli ta ye a sura 34 ra. A ka fɔta dɔ file:

“A file banbali Matigi be min fɔ,: Bɔnε be Isirayeli ka dendebagaw ye miw be miiri o yεε ko la. Dendebaga te sagakulu le marali kama wa? Aw y'a yεε balo n'o ka tulu ye, k'o ka gwolo ke finin ye, aw ye saga tulɔniw faga, nka aw te o dendε. Aw ma sagaden fasalenw demε ka barika sɔɔ. Miw tun man kenε, aw m'o furake, min seen tun karila, aw m'o seen siri, min yɔɔɔ tun janɔana, aw m'o lasegi, min tun tununa, aw m'o yaala; a yi, aw ye a ka fanga digi o kan k'o karaba.”

(Ezekiyeli 34.2-4)

Tu caaman n̄emogɔw tun b'o ka nafa le bila n̄efe ka jama to yen. O tun b'o janto u yεrew la sani o k'o ke tɔw ye. O ye

fanga digi mɔgɔw kan o ka kecogo fe, telenbaliyakow tɔɔɔliw. Waritigiw tun be taga na ka fentigiya fantan ko kan, ani o tun te deme cogo si d'u ma. Jama tun labilani lo fantanya bolo, segen ni farati ra. Sani o k'o janto desebagatɔw ni janibaw ra miw tun be Isirayeli, neminebaw y'o ta k'o ka fanga basigi ani do fara o ka sɔɔw kan. Ala tun b'o kow le kele ka teme kiraw fe.

An b'a lon ko Ezekiyeli ka tuma ka neminebaw tun y'o yɔɔ janja Ala ra ani sarakalasebaw fana. Sani o ka Ala kelen panaman bato, o min tun ye Isirayeli kisi Misira jamana ra, bolibato ni kecogo jugu ani landakow le tun be kera. Nemineba tilenbaliw tun te tije ko kalan tugu jama ra, o ye jama to yi olu ka don lonbaliyakow ni kakaliyakow ra. Kiraw dɔɔɔn le tun b'a yaala ka kow latilen, kiraw le tun be nemɔgɔw ni jama lasomi kiri min tun b'o kɔɔɔna.

b. Ala an ka dendebaga numan

Kira miw tun be neminebaw ka kewali juguw kɔɔɔɔra, o ma se k'o ka dije yeɛema.

Kasɔɔ kira Ezekiyeli be jigiya kuma do dadon waati nata ra, kasɔɔ kiri tun benna Isirayeli kan, a ka dugu ka sɔɔw tun minena ka halaki, ale yere tun be jɔnya kɔɔɔ.

An ka kalan ke Ezekiyeli 34.11-12:

“Banbali matigi be min fo, o file: Ne yere bena na k'an janto nka sagaw ra. I ko dendebaga be taga

*a ka saga tunilenw yaala cogo min n’o yerekera,
o cogo ra ne bena taga nka sagadenw yaala ka
segi n’o ye ka bo yoro min o tun yerekera...”*

Ezekiyeli be taga na k’a fo ko:

*“Ne bena dendebaga kelen sigi o kun na min bena
o dende: Ne ka baarakela Dawuda: A bena a janto
o ra, a na ke o ka dendebaga ye.” (Ezek 34.23)*

Ala yere le y’an ka dendebaga numan ye, ale le b’a jantocogo lon a ka sagaw ra.

Isirayelidenw tun be ni jo caaman ye walisa o ka neminebaw k’o ladon politigisira ni nii ta fanfe, nk o bee na ta Ala ko ale ye jigi layoro ye. Bi magow be se k’an jigi tige, dije ma yelama. Tilenbaliyakow ni wolomanikow bi yen magow ye miw dabo ka nangaya fe. Ala don b’a yere yira i ko dendebaga numan min kono hine, numaya ni kantigiya b’a la k’a nesin a ka sagaw ma. Ni bi dije makarito y’aw jigi tige, o tena aw soro ni dendebaga numaya ye.

Lahidu were be soro Ezekiyeli ka sebe kono. Ala min b’a yere yira i ko dendebaga numan, b’a fo ko a bena kuntigi were ci nin dije na min bena ke dendebaga sebe ye. A bena sigi sagakulu kunna i ko a ka kan cogo min na ka janto a ra kosobe. An bena an ka sura were kono ka soro k’a cogo yira, a ye mago min ye ka kuma a ko ra.

Dendɛbaga ka cogo taamasijɛw lahidu kura kɔɔ (Yuhana sura 10)

An y'a ye ka tɛmɛ ko bibili b'a fɛ ko nɛminɛbaw ni kuntigiw k'o janto mɔgɔw ra i ko dendɛbaga b'a janto cogo min na a ka sagaw ra. An y'a yira fana ko bibili ka kumaw sɛben tuma na, o kow ma kɛ ten hali bi aw be se k'a ye ko miw be fanga kunna, o te ka aw jati.

Ala y'a fɔ ka tɛmɛ kira Ezekiyeli fɛ ko a bena dendɛbaga do wɛrɛ ci ka na min bena a janto ale ka jama na.

O ye i ko aw be se k'a lɔn cogo min na ko Yesu Krisa lo.

Yesu y'a yɛrɛ yira jama nɛfɛ ko ale le ye dendɛbaga numan ye, Ala ye min lahidu ta. O kuma be sɔɔ Yahana 10.7-16 Yesu ko:

“Tijɛ la ne b'a fɔ aw ye ko: Ne ye sagabon da ye. Minnu bɛɛ nana ne nɛ, olu ye nsonw ni binkanikɛlaw de ye, nka sagaw ma u lamɛn. Ne de ye da ye. Ni min donna ne fɛ, o na kisi. A na don ka bɔ ka dumunike yɔɔ sɔɔ. Nson tɛ na foyi kama fɔ sonyali ni fagali ni tijɛni. Ne kɔni nana walisa ne ka sagaw ka nɛnamaya sɔɔ, o ka caya u la ka ta'a fɛ.

Ne ye sagagwenna numan de ye. Sagagwenna numan b'a ni di a ka sagaw kosɔn. Nka sara

ninina, ni o te sagagwenna seɓe ye, ni sagaw te a ta ye, o be wara natsɔ ye, a be sagaw to yen ka boli...

Ne ye sagagwenna numan ye. Ne be ne ka sagaw lɔn ani nka sagaw be ne lɔn i ko Faa be ne lɔn, ani ne be Fa lɔn cogo min. Ne be ne ni di ne ka sagaw kosɔn. Saga werew be ne fe minnu te nin sagabon kɔnɔ. Wajibi lo ne ka na ni olu fana ye. U na ne kan men. U na ke kulu kelen ye, ani sagagwenna kelen.”

1. Danfara min be jamana jemɔɔw ni Yesu ce

Nin yɔrɔ be ni hakilinata caaman ye miw be sɔrɔ Ezekiyeli ka seɓe kɔnɔ an y’o min kalan. Yesu be mɔɔw kɔrɔfɔ miw tun b’a fe ka kojugu ke sagaw ra, i ko miw be boli ka sagaw to ni farati fitini be nana. Yesu b’a yira ko ale te ten, a te nafa si yaala i ko wari a yere ye, nka a labenni lo ka ban a yere n’a ka nafaw la, sabu a b’a fe k’a janto a ka sagaw ka heere ko la hali o songɔ mana ke min ye.

Nin kumaw fanga ka bon sabu Yesu ko jamana jemɔɔw ni nina jemɔɔw t’o ka baara kera nai ale b’a yira ko ale ye sagagwenna numan ye Ala ye min lahidu ta. Jama y’o kuma faamu ani o kuma ye sosoli ba lawili ka na ni murutili ye Yesu kama.

2. Yesu b'an weele k'an ka jɛnamaya yɛɛma

An be se k'a faamu ko ni jɛmɔɔ dow ye nin kumaw mɛn, o k'o yɛɛ jaliki, nka sani o ka miiri nin kumaw ra, o wilila Yesu kama foo ka taga a faga gwengwenyiri kan.

Ni Yesu ye a ka tuma ka kuntigiw kɔɔɔ, i b'a sɔɔ ko u tun bɛ tilɛnbaliyakow ni mafɛneli kɔɔ. Ni Yesu ye ko bɛnbali do yira an ka jɛnamaya ra, jɛnatɔmɔli bɛ an bolo. An ka kan ka sɔn an ka filiw ra, ka Ala ka yafali yaala k'an ka jogo yɛɛma. Kunnagoya, mɔɔow be wili Yesu kama. O be ban, ka muruti a ma ka taga jɛ n'o ka tilɛnbaliyakow n'o ka nangoya ra.

3. Yesu dendɛbaga numan

a. Yesu bɛ jɛnamaya di

Mɔɔɔ caaman b'o yɛɛ ye i ko sagaden tununi, sabu tilɛnbaliyakow ni bɔnɛ b'o kan. O be se k'o yɛɛ sɔɔ o kelen jigitigɛ kɔɔ. Kasɔɔ Yesu dendɛbaga numan b'a fɔ o tigiw ye ko ale nana walisa o ka jɛnamaya sɔɔ ka wasa!

An be se ka Yesu suma n'o sagagwenna ye min b'a janto a ka sagakulu ra.

Miw be nin kow kalan na, aw be se ka dɛsɛ jɛnamaya ko dow ra. Nka ni yɔɔ bɛ lahidu ta dɛsɛbagatow ye ko Yesu bena o fa ni numaya ye ani o tena dɛsɛ minɛn si ra wa?

O jaabi be sɔɔ Yuhana ka kibarɔ diman kɔɔ a sura 17.3

“Jɛnamaya banbali ye ka ele lɔn, ele Ala kelenpe ani e ye min ci ka na: Yesu Krisa.”

An be se ka mɔgɔw faamu miw be miiri o ka sini balo ra, an b’a lɔn ko Yesu tena jine o kɔ. O bɛɛ ra Yesu b’a fɛ k’a yira ko jɛnamaya, a seɓɛman, te dɔrɔn ka minɛn caaman sɔrɔ ani ka wasa jɛnamaya ra. Ayi, a janama n’a seɓɛman, jɛnamaya banbali, o ye ka Ala lɔn a n’a ye sagagwenla min ci kana, Yesu Krisa. O ye hakili jigi ye an k’a lɔn ko nafolo seɓɛ te sɔrɔ fɛnw na miw b’an bolo, nka fɔɔ mɔgɔw ra an be miw lɔn. Kunaya, kantigiya ni lanaya ye fɛw ye miw te yelɛma. An ka lɔnbagaw cɛma, min be se sɔrɔ caaman lase an ma ka taga kanuya ni kantigiya fan fɛ, o ye Ala ye. Fɛn nafaman min Yesu be se k’a d’an ma i ko sagagwenna, o ye k’an jɛmine Ala fɛ o kɔrɔ k’a yira an na min b’an ka nafa fɛ.

b. Yesu ye sira ye

An be se k’a lɔn ko Yesu kumana jɛmɔgɔ miw fɛ, o ka kalan kɔnɔ tije ni jigi tun te yi. O ka kuma fɔta tun te faamuyali don Ala sira taama ra, a tun be mɔgɔw don fili kɔnɔ, k’o yɔrɔ janɓa sira numan na, k’o bila lɔnbaliya ni hakili jaami ra ani k’o dɛɛ Ala lɔniya ra.

Hakili ni kalan ni miiriya caaman le dira, nka an ka kan ka kɔlɔsili kɛ. Dɔw b’an nigɛ ka jigi kolon d’an ma, halakilikelaw ni lafilikelaw lo miw be taga n’an ye bɔnɛ la. Tamu caaman miw b’o kalan jɔgɔnw di, o b’o yerɛ ka nafa le yaala o te tɔw jati.

Yesu kɔni ye jigi mɔɔɔ ye. Dendɛbaga numan lo min be nafolo sɔbɛ d'an ma o min ye Ala numan kelenpe ka lɔniya ye. Yesu ye lahidu ta k'a b'a janto a ka sagaw ra, o ye danabaw ye. Abe tiɲɛ yira o la nin diɲɛ pagamulen kɔɔɔ, ka kanuya yira nin diɲɛ juguman kɔɔɔ, ani jigi di o ma diɲɛ tɔɔɔɔɔɔɔɔ kɔɔɔ, o le ye numamaya wasalen ye.

c. Yesu be numamaya di

Yesu b'a fɔ fo siɲɛ fila, ko ale sagagwenna b'a ka numamaya di a ka sagaw ma. An k'an hakili to ra ko dendɛbaga ka baara be se ka kɛ farati ye. Kongosogo dɔw ka se k'o yɛɛ balo, o tun be na sagaw le minɛ. Dendɛbaga ka jɔyɔɔ tun ye ka sagaw mara. An be se k'a miiri, ko ni sagagwenna tun b'a yɛɛ ye saya ɲɛɛ tuma min kongosogo be na ka sagaw minɛ i na fɔ waraw ani a ka boli ka sagaw to yi walisa k'a yɛɛ kisi. Benkanikɛlaw tun be se ka na fana ka sagaw soɲɛ. Saagagwenna ka kan tugu ka sagaw kisi kasɔɔ sagagwenna caaman be siran ka bɔnɛ o ka ni la, n'o bena boli ka sagaw to yi. O de kosɔn Yesu b'a fɔ ko ale be danna, ale labɛni lo k'a ka numamaya di ka sa a ka sagaw kosɔn miw y'a ta ye. Yɛɛ dili taamasɲɛ dafalen fili, kanuya ɲɛyirala damanata fili.

An do y'a ɲɛfɔ ka ban ko Yesu nana numamaya wasalen di, o i ye ka Ala lɔn a ka dafalenya ra. A be an kalan ya ko, ka se k'o numamaya sɔɔɔ, ale bena a ka numamaya di.

Adamadenw be i ko sagakulu min yerekela yɔɔ jan a ka dendɛbaga ra, o be saya farati la nin cogo ra. Kira Esayi be faamuyali d'an ma a ka kuma fɔta kɔɔ:

“An bɛɛ tun tununa i ko sagadenw, bɛɛ tun be taga a yɛɛ kunfɛ” (Esayi 53.6)

Sagaden min be tunu, o ye sagaden min te sagagwenna ka kan lamɛn. Sagaden lo min be ban ka tugu a kɔ, min be miiri ko ale fanga be se. A be tugu a yɛɛ ka miiriyaw kɔ ka tunu, ka t'a yɛɛ sɔɔ jan kɔɔ ani min minɛko ka nɔɔ.

Ala ye sagagwenna ye. A be sira ci adamaden ye ka kɔɔni kɛ ko cɛɛw ni musow ka tugu a kɔ. O sira ye tilenniya ni saniya ni kanuya sira ye. Waliya ka faamuyali numan sɔɔ Ala be min kɔɔna an fɛ, an be se k'a ka sariya kalan a ye min di Musa ma. Tuma bɛɛ mɔɔw te sɔn ka Ala ka sariya kan minɛ. Bɛɛ be tugu o yɛɛ ka siraw kɔ, o ka miiriyaw min falen be nangoya, nɔɔlenya, tilenbaliya ni juguya ra. O b'o yɔɔ janpa ten Ala ra. K'o mabɔlen to Ala ra, o b'a yira o senfɛ k'o t'a lɔn ani ale tun b'a fɛ ka nɛnamaya dagamulen min d'o ma, o be bɔnɛ o la. I ko an mabɔra Ala ra, cɛ ni musow tununa, o be ben jugu ni bɔnɛ ka janw ra ka jalaki ka sa. A file an mako ka kisi miw na: An mako be ka kisi an yɛɛ la, an ka filiw n'o kɔfekow ma. An mako be ka kisi saya ma, ani Ala ka kiti min ye saya banbali ye.

Bɛɛ ka kan ka sɔn k'a ye saga tunulen ye, min be saya fari kɔɔ. Ni Yesu ko a be n'a ka nɛnamaya di, a b'a yira ko miw

bena na n'a ka saya ye gwengweyiri kan. K'a fo ko ale be n'a ka jenamaya di, Yesu tun b'a yira la ko ale le be n'a yere o k'a faga. Ale le y'a yere di nin ko ma kun do kama, min ye ka kisili baara dafa.

Sabu Ala tilenni lo, a ka kan k'an kolo, sabu an be kojugu ke, ka filiw ke tamu caaman. An y'a ye ko ce ni musow b'o yoro jano Ala ra ka keje n'o sago ye, o be ban k'a sago ke o cogo ra, o be jalakili soro. O ra Yesu ben na a ra ni a Fa ye, ka nangili ta min tun ka kan ka be an kan, a ka sagadenw. A y'a ko dafa gwengweyiri kan: Ale min ma kojugu ke, kojugukelaw ka doni ben na a kan. O de la Ala be se k'an ka jurumuw yafa, an fana be se ka jenamaya soro danaya fe o min ye k'ale lon.

Yesu le ye sagagwenna numan ye, sagagwenna min jagon te yi. A be makari a ka saga tunulenw na o doron te, nka a ka kanuya fe, a b'an ka kisili songo sara, sabu a y'a ka jenamaya di an koson gwengweyiri kan.

d. Yesu b'an mara

Nin dije juguman ni siga koco, ko min b'an joro kosobe, o ye marali ko ye. Maraliko ye koo ba ye ani tuma do an ka jenamaya be yelama ke keje ni bone ko dow ye an ma sigi ni miw ye. An be se ka kuma soro ko ra. An be se ka bone an ka baara la an b'an ka jenamaya soro min na, sumaw be se ka tije k'a kun ke jaa ye. An ka keneya be se ka dogoya walima ka siran bana na tuma je. Ani o kow kofeko be se ka juguya. O ko fariyako ni kelaw be se k'an bila faratiw la.

Marali ko ye fɛn ba ye dijɛ kɔɔ. Tijɛ lo n'an be miiri sagagwenna n'a ka sagaw ko ra, an hakili be jigi ko sagagwenna ka jɔɔɔ do ye k'a sagaw lakana, o kɔɔ ko k'o mara farati ni gweleya suguw bɛɛ ma.

An k'an hakili jigi verise dɔw ra Yuhana sura tan na, min be Yesu yira i ko sagagwenna:

“Ne ka sagaw be ne kan men, ne b'o lon o be tugu ne kɔ. Ne jɛnamaya banbali d'o ma: Abada o tena halaki mɔɔ si te se k'o bɔ ne bolo ra. Ne Fa min y'o di ne ma, o ka bon ni fɛn bɛɛ ye, ani mɔɔ te se cogo si ra k'o bɔsi ne Fa bolo ra.”

(Yahana 10.27-29)

Marali cogo numan misali ye Ala be min d'an ma. A be sagaw yira marali ni yɔɔ numan na o marali Yesu fɛ min fanga ka bon ni juguw bɛɛ ta ye. Nin yɔɔ b'a yira cogo min mɔɔ be se ka marali sɔɔ ka kisi faratikow bɛɛ ra n'a y'a jigi kɛ Matigi ye.

Kasɔɔ an y'o faratikow fɔ ka tɛmɛ miw be se an ma ani an mako be kɛ cogo min na marali ra. O n'a ta bɛ, an kana nin kumaw yɛɛ ko Yesu bena an tanga nin faratikow bɛɛ ma. N'a tun be ten, ni Yesu tun b'an tanga ten, danaba si tun tena sirakan kasara sɔɔ, walima ka bana, danaba tun tena kɛɛ ka tɔɔ ye walima fantanya. Kasɔɔ an b'a ye k'o tɛ. Danaba be tɔɔ kunbɛn ani maraliko a ka jɛnamaya ra.

An ye verise min fɔ sanfɛ, Yesu be kuma ko a be na “ɲenamaya banbali d’an ma” a b’a fara a kan ko “ko mɔɔ si tena se k’o bɔsi ne bolo.” O la, a be kuma ɲenamaya banbali wasani ko ra a be min d’an ma. Mɔɔ si tena se k’o bɔsi an na, mɔɔ tena kɛ ni fanga ye k’o bɔsi an na, o ra fana ko si tena k’an dɛɛ a ra.

An be se ka hakili jigi kɛ an ka kalan ta ra ra sura tɛmɛniw na: Yesu be ɲenamaya min di, an ka sagagwɛnna numan, o y’an jɛnɔɔɔnya lakurayali ye ni Ala ye ani ɲenamaya sɔbɛ min ye a ka lɔniya ye tuma bɛɛ.

Ka Ala lɔn, o ye k’a ka kunaya kantigiya n’a ka nɛɛma lɔn, o ye ka jigi sɔɔ ko an ka jurumuɔw yafara, o ye fana k’a ka ɲumaya sɔɔ. Kibaru diman ka sɛbɛw kɔɔ, Yesu b’o ɲenamaya suma ni kɔɔkɛ sɔɔɔ gwɛlɛn ye walima kabakuru sɔɔɔ gwɛlɛ min ka nafa te se ka suma.

K’a fɔ cogo wɛɛ la, an ka kan k’an ka ɲenamaya jati ni Ala ye i ko kunadiya, i ko an ka nafa ba, ni aw t’o ɲenamaya lɔn, an b’a jija k’a yaala Yesu fɛ, o min b’a di a daalibagaw ma ni danaya ye gwansan.

“Sankolo masaya be i ko nafolo min dogonin bɛ foro dɔ la. Cɛɛ dɔ y’a ye: A y’a dogo kokura, ka segi ni nisɔndiya ba ye, k’a ka bolofɛnw bɛɛ feere k’o foro san.

A filɛ tugu sankolo masaya bɔni bɛ min ma: Jagakɛla dɔ tun bɛ kɔɔkɛ numan yaala ra. A ye

*dɔ sɔɔ min nafa ka bon, a tagara a ka bolofenw
bɛɛ feere k'o kɔɔkise nafama san."*

(Matuyu 13.44-46)

Tuma dɔ an ye ko miw be ni fen sɔngɔ gwelenw ye, o hakili sigini tɛ, o be sira soow jɛ ani fana k'a ye k'o fenw be se ka cijɛ. Tuma dɔ o mɔgɔw be ko dɔw dabɔ k'o yɛɛ mara o faratikow ma. Nka danaba dɔw be se ka jɛnamaya n'o siranya ye, sabu o be siran ka bɔnɛ Ala ye min d'o ma, o kɔɔkise nafaman.

Kasɔɔ Yesu, sagagwenna numan, b'an hakili sigi ko mɔgɔ si te se k'an bɔsi ale bolo, an be se k'an hakili sigi ko mɔgɔ si tena se k'an ka hɛɛɛ bɔsi an na, min ye jɛnamaya banbali ye. Cogo wɛɛ la, an be jɛnamaya min na ni Ala ye, o te cijɛ abada. O te fɛ k'a fɔ k'an bena tɛmɛ o fɛ ka kojugu kɛ. Nka an ka kan ka haami cogo min an tena an ka jɛnɔgɔnya mafijɛya Ala y'o min d'an ma, ka jɛnamaya cogo benni na walisa an ka na a hake ta. Ciden Poli y'o miiriya ko fɔ ka jɛ Ala ka kanuya dɔnbali ko ra a ka sɛbɛn kɔɔ a ye min ci ɔɔmu egilisi ma.

*"Nin bɛɛ kɔɔ an ye sesɔɔbaw ye ka tɛmɛ min
y'an kanu. ɔɔ, jigi be ne fɛ: Ko saya walima
jɛnamaya, wala mɛlɛkɛw ni kuntigiw, sisan ni
waati nata, wala fangatigiw, wala fen miw be
sanfɛ wala duguma, wala dabfen wɛɛ, o si tena
se ka ne faran Ala ka kanuya ra min yirala Yesu
Krisa an Matigi ra!"* (ɔrome 8.37-38)

BEE be se k'a ka haami kow fɔ, dɔw ta ye faratiko miw b'o lamini. O fenw bee se k'an siran, k'an farati bila an ka hɛɛɛ la! O bee ra fen kelen be to, o ye Ala ka kanuya an ta fanfɛ. O le kosɔn Yesu ko mɔgɔ si te se k'a ka deenw bɔsi ale bolo. Yesu b'an jigi sigi ka jɛnamaya n'ale ye tuma bee, nk a be miiri fana an ka loon o loon ka haamiw ra, i ko gwɛɛɛya miw be se k'an sɔɔ.

K'a kuncɛ Yesu te fɛ k'a fɔ ko danaba tena haami ni gwɛɛɛya sɔɔ. Nka an be se k'a fɔ ko a bena a ka demɛ lase tuma bee miw bena o jigi da ale kan, a bena a bolo mɔnɛbɔ o tigi ka jɛnamaya kow bee ra. A bena a tigi demɛ a ka hɛɛɛɛ ni minɛw fanfɛ a ka kanuya kosɔn ani k'a mara. Yesu b'a ninta an ka jɛnamaya ra. Tjɛ lo ko tuma dɔ Yesu b'a to an be gwɛɛɛyaw ni tɔɔɔ ni ko dɔw cɛtigɛ. Nka aw be se ka la a ra ko a mana kɛ cogo o cogo, Yesu be ni aw ye, a b'a kanu.

Aw kana miiri ko k'aw to kɔɔɔɔli la, Ala ye aw to yi, ko a t'aw kanu tugu. Ayi, o ye galon ye. Zaburu 23 b'a fɔ ko tɔɔɔ tumaw bena na, nka sagagwenna puman be ni an ye hali waati gwɛɛɛnw kɔɔɔ ani fen si wala mɔgɔsi tena se k'aw bɔsi a bolo ra.

**e. Ala ko: “Nin ye ne dence kanulen ye... A y'a lamɛn.”
(Matiyo 17.5)**

Bi loon nin na, kunnafoni be jɔɔɔɔ ba tara an ka jɛnamaya kɔɔɔ, ka temɛ a kan n'an be duguba kɔɔɔ. Kunafoni di fenw be buguyara ka taga ni zurunaliw jɛ televizɔn ani enterinɛti, hali ni arajo le be kunafoni jensen ka temɛ. Hali k'a sɔɔ k'o

kunafoniw be dira, sɔsɔli ni jɔɔɔn faamubaliya bi yen. Tuma caaman an t'a lɔn min ta ye tiɛ ye. Galon ni tiɛ cɛ, an be tiɛ faranfasi cogo di ni galon ye?

Ni gwɛɛya dɔ nana, hakilinataw be se ka caya a janabɔcogo ra. Yala an ka mɔɔkɔɔba lamɛn min ye ko caaman ye, walima ka kamɛn lamɛn min ye kalan baw kɛ? Jo bɛ jɔn ɛ? An ka tugu jɔn kɔ?

Cogo kelen min na jiningaliw be se ka wili jɛnamaya ka gwɛɛya kɔɔ, jabiw fana be se ka caya ka kɛɛ ni bɛɛ ka yecogo ye. An do bena tiɛ lɔn cogo di? An ka jɔn lamɛn?

An ka segi sagagwɛnna ka taamasijɛ kan i ko jɛyiralan. An b'a lɔn ko walisa sagaden kana bin yɔɔ sira bila, a ka kan k'a dendebaga kan lamɛn. Ani a ka kan ka tugu a kɔ walisa ka marali sɔɔ sira ka faratiw ma.

An y'a lɔn ko Yesu ye sagagwɛnna numan ye. Sisan an bena a degi k'ale kelenpe lamɛn. O ra, an ka yɔɔ dɔw kalan Yahana ka kibarɔ diman kɔɔ Yesu yɛɛ ko:

“Sagaw be sagagwɛnna kan lamɛn. Miw y'a ta ye, a b'o weele o tɔɔɔra, k'o bɔ wɛɛ kɔɔ. N'a y'a taw bɛɛ bɔ wɛɛ kɔɔ, a be bila u jɛ ani sagaw be tugu a kɔ, sabu o b'a kan lɔn. Abada o tena tugu dunan kɔ; nka o bena boli a jɛ, sabu o te dunan kan lɔn.” (Yuhana 10.3-5)

Yesu ka wagati ra, Ala sira kalanfa caaman tun be Isirayeli, i ko bi, nka Yesu ko: “Aw ka kan ka ne le lamɛn, ka tugu ne ko.” A ko fana mɔgɔw ma: “*Sira, o ye ne de ye, sabu ne ye tiɲɛ ni ɲenamaya de ye.*” (Yuhana 14.6)

O ye kuma dimanw ye nka an be se k’a lɔn cogo di k’o ye tiɲɛ ye ani Yesu be min fɔ, o tilenni lo? Sabu cɛ ni muso dadimanw be se k’an lafili, an ka sɔrɔ k’a lɔn k’o y’an lafili. An kana tugu mɔgɔ si ko an kunfɛ.

Min ye Yesu ka ko ye, a ka kumaw y’a ka waati mɔgɔ lamaga kosɔbɛ, mɔgɔ caaman y’o yɛɛ ɲiniga a ko la, dɔw fana wilila a kama fɔɔ k’a don ɔrɔmu ka kiritigɛlaw bolo ani o y’a jalaki gwansan k’a faga.

O waati ka Yahutuw wilila a kama sabu olu fɛ nin kuma miw an y’a ye o kɛra Ala tɔgɔ cɲi ye. Ala kelen be se k’a fɔ ko: “*Ne ye sagagwenna numan ye*”, Ala kelen le be se k’a fɔ: “*Sira o ye ne ye, ne le ye tiɲɛ ni ɲenamaya ye.*”

Yesu b’a yira ko ale ye Ala le ye, Ala min be farisogo ra a ka jama ɲɛfɛ. O de bɛ nin ɲinigali boɲa: a ye Ala ye wa? O ye k’a latigɛ ni Yesu ye Ala ye a ka jama ɲɛfɛ wala lafilibaga, mɔgɔ da diman wala yeelen tigi.

Yesu Kriɛ ka kunuli be cogo di k’o ɲiningali jaabi. Sabu a ka kunuli ko kɛra maana ye min lɔra sere caaman fɛ. Nka Yesu sera ka kunu cogo di ka bɔ suw cɛma N’a tun ma kɛ tigi min a ko ale y’o ye? Yesu ka kunuli ye taamasɲɛ ye ko Ala sɔnna

a ma. Ala yere y'a to kumakan do bora sankolo ra ko: *"Nin ye ne denke ye... Aw k'a lamɛn."*

Ala yere b'a tijɛtigiya, ka tɛmɛ Yesu ka kunuli fɛ ko ka sereya tun ye tijɛ ye. Ani a b'an deeli k'a lamɛn. An be se ka jo sɔɔ sɔɔ ka tugu Yesu ko. Ni Yesu tun kɛra kira galotigela ni nanbarakela ye, Ala tun tena a tijɛtigiya nin cogo ra. An ka Ala ye tinɛ ye ani a tilenni lo, a tun tena mɔɔɔ kunu min bena mɔɔw don fili ra.

Yesu b'an jɛmine ka Ala lɔn, Ala lɔniya dannata min be bojɛ tuma bɛɛ. Ni bi aw te Ala lɔn, a ye Yesu lamɛn a bena aw dɛmɛ k'a lɔn. O ko Yesu bena aw ka sinijɛsi jɛmine, sabu an b'a lɔn ko an bena bo nin dijɛ tɔɔlɛn kɔɔ ka don Ala jɛkɔɔ kunuli fɛ. An be taama cogo degi Yesu fɛ min b'a to an ka se Ala bojɛ an ka ketaw ra. An b'a degi ale fɛ ka kojugu ni kojuma faranfasi, an bena jɛnamaya tilenniya ra cogo min, an b'an janto kojuman cogo min an ka gwasow ra, an bena an ka mɔɔɔɔ n'an jugu kanu cogo min, an b'an yere mine cogo min gwɛleya tuna na ani kowerɛw.

Bi an be se ka Yesu lamɛn nan be sɔn ka bibili kalan. O sebe nin kɔɔ, an mako be ka min lɔn, Ala y'o bɛɛ yira o le kama, an ka kan ka bibili kalan. Yesu be ni an ye waati bɛɛ, a te farikolo ra nka nii na. Aka nii b'an dɛmɛ ka bibili ka kumaw faamu.

An be hakilinata caaman le lamɛn nin dijɛ kɔɔ, bɛɛ b'a yaala ka jo sɔɔ an kan; landakow be se ka digi an kan, wala

kunafolisiraw, wala gwaso kuntigi, wala dugutigi, walima min kalanna. An bena a ke cogo di ni sosoli be Yesu ka kuma ni nin kan werew ye miw b'an lamini?

A ka gwelɛ ka ji bunba k'a kunben, a ka gwelen k'i yere bo dan na tow ra, a ka gwelen ka ban landakow ra, nka Yesu le ye sira ni tije ye ale le ye sagagwenna numan ye, an ka kan ka k'a lamɛn ka tugu a ko, jigi mogo lo ani an ka nafa b'a dusu ra.

An ka kan ka nenatɔmɔli ke: Ka Yesu lamɛn walima ka tugu mogo were ko. Ni aw y'a latige ka tugu Yesu ko, aw ka kan ka jija, nka Ala bena o jagwela d'a ma tuma min aw bena a jigi ke a ye.

Dendebaga ka talen degeli surun Luka ka kitabu kɔɔ a (sura 15 a vɛrise 3 ka se 7 ma)

“O la Yesu y’o jaabi ni nin talaen ye ko:

Aw la mɔɔɔ jumɛn ni saga kɛmɛ b’a fɛ, ni olu la kelen tununa, a tena a tɔ bikɔɔɔɔɔɔɔɔ ni kɔɔɔɔɔɔɔɔ to kungokolon kɔɔ, ka taa o tununnen jini, fo ka a ye wa? Ni a y’a ye tuma min na, a jagalito b’a da a kamankun kan. A selen so, a bɛ a teriw ni a siginjɔɔɔw wele k’a fɔ u ye ko: An ka jagali jɔɔɔɔ fɛ, k’a masɔɔ ne ye ne ka saga tununen ye. O cogo la, ne b’a fɔ aw ye, ni jurumukɛla kelen nimisira a ka jurumuw la, jagali bɛ kɛ sankolo kɔɔ o tigi kosɔɔ ka tɛmɛ mɔɔɔ tilennen bikɔɔɔɔɔɔɔɔ ni kɔɔɔɔɔɔɔɔ kan minnu mago tɛ nimisili la.”

1. An bɛɛ be i ko sagaden tunnunnenw

An b’a kɔɔɔsi ko bɛgen min farala kɔ bɔ bɛgenkulu kɔɔ, o minɛ ko ka nɔɔɔ kongosogow fɛ i n’a fɔ jara jɔɔɔɔ. O cogo kelen na bɛgen min mandimina ka to a kelen na bɛgenkulu kɔfɛ, o fana be sɔɔ o farati kelen na. O bɛgen sugu tununnen te mɛn ka sa.

A be o cogo kelen na Yesu ye talen min da sagaden ko ra. Sagaden min farala ka bɔ sagakulu ra, o te sagagwenna ka marali sɔɔ tugu. Ni sagaden bɔra dan na, a b’a yɛrɛ bila

faratiw bɛɛ ɲɛ: Kɔngɔ ni minɔgɔ kongo kɔnɔ, a be se ka ben, kongosogow be se k'a ɲimi, sabu olu tena o kunnadiya ye k'a to yi!

Nka mun na Yesu be kuma sagaden tununnen ko ra? Kira Esayi ka sɛben b'o ko gwɛya. Wati dɔ ra Esayi ko: *“An bɛɛ tun tununa i ko sagaden, bɛɛ tun be taga a ɲɛnayɔɔ la.”* (Esayi 53.6)

O la an ka kan k'a lɔn ko sagaden ko min fɔra yan, o ye an kelen kelen bɛɛ le ye, Mun kama? Sabu kira ko: *“An bɛɛ, bɛɛ, be i ko saga tununnenw.”* O sagaden ka ko tun ka kan k'an hakili sama.

O sagaden faranna ka bɔ cogo di sagakulu ra? Kira be Yesu ka kumaw gwɛya tugu an ye. *“Ko bɛɛ tun be taga a ɲɛnayɔɔ la”* Sagaden be tunu n'a ban na ka tugu sagagwɛnna nɔɔ fɛ. Abe tunu tuma jumɛ, sani a ka a dendɛbaga kan lamɛn, a be taga a ɲɛnayɔɔ ra. Sagaden be se ka sama sira dɔ nɔɔfɛ min be ale ɲɛna i ko sira numan, ka sɔɔ o le bena a yɔɔ japa tɔw ra k'a tunu sabu o ye lafilili sira ye.

An be degili juma lo bɔ yan? I ko sagaden, an tununa ani an be farati kɔnɔ, n'an ma Matigi lamɛn, n'an ban na tigi min y'a yɛrɛ yira an na bibili kɔnɔ i ko dendɛbaga numan. Sani an k'an ka ɲɛnamaya sigi Ala ka kuma kan, anw b'a yaala ka tugu an ka siraw kɔ, ka tugu an ka miiriyaw numan walima a kolon kɔ. An be sama fɛn caaman kɔ miw be an ɲɛna i ko hɛrɛ sira, ka an mabɔ tigi ra min be se k'an mara hɛrɛ sira

ni nangali kɔɔ. N'an y'an kuun gwɛɛya ka tugu an yɛɛ sago kɔ, a mɛn o mɛn, o sira bena taga n'an ye bɔnɛ ni saya la. An be se k'a kɔɔsi ko an tununnen lo, ko an be farati kɔɔ, ko an yɔɔ ka jan an Matigi n'an dendɛbaga ka marali n'a ka jigi sira ma.

An jigi kana tigɛ. Sabu Yesu ka kuma be jigi di. An bena o le ye sisan.

2. Nafa be an na Ala jɛfɛ

Aw bena waliya juma kɛ ni aw ka fɛn nafama dɔ tununa i ko: kɔɔkɛ walima aw ka bɛgɛn dɔ tununa jɔɔɔn? O ko bena maga aw ra ani aw bena ko bɛɛ kɛ walisa ko kɔɔkɛ wala o bɛgɛn sɔɔ. Aw bena kɛ cogo di ni aw ka deen dɔ ma segi ka bɔ kongo yaala ra? Aw tena sigi abada fɔɔ k'o deen ye.

Yesu ye sagagwɛnna min ko fɔ a talen na, o fana y'a ka haami yira. A m'a fɔ ko: "Sagaden kelen tununi te baasi ye." Ayi a y'a yaala walisa k'a sɔɔ.

An y'a kalan kɔ o sagaden tununnen ye an kelen kelen bɛɛ le ye. Sabu mɔɔɔ b'a yaala ka tugu o yɛɛw ka sira kɔ sani o ka Ala kan lamɛn.

N'a y'a sɔɔ ko bi aw y'a ka jɛnamaya nagasi ni latigeli juguw ye, n'a be gwɛɛyaw ni juguyaw kunbɛnna a ka nangoya kosɔn, wala n'aw tununnen lo, i ko nin sagaden jɛnamaya ka faratiw jɛfɛ, jigi be aw ye.

Nin talen b'a yira ko hali ni sagaden tununa a ka filiw kosɔn, ani a be gwɛɛyaw ra a ka fili kosɔn, dendɛbaga tena a mako bɔ a ra.

O la Yesu b'a fɛ k'a yira an na ko ale min y'an dendɛbaga ye, a tena jine an kɔ k'a mako bɔ an na. I ko nin sagagwɛnna, Ala b'an kelen kelen ko fɛ. Nafa b'an na a jɛ kɔrɔ, nafa b'an na ni o tɛ, a tun bena a seko bɛɛ kɛ ka taga an yaala wa?

An b'a faamu ko jama min tun be Yesu ka talen lamɛn na, o dɔw tun y'o ka filiw faamu. O de kosɔn mɔgɔ miw tun jatilen be i ko mɔgɔ numan, Olu tun b'a mafija ka ban a la. Olu tun jurumutɔw jalaki ani o tun te jigi d'o ma ka segi Ala ma.

Ka tɛmɛ sagaden tununnen ka talen fɛ, Yesu b'a yira o mɔgɔ tununnenw la ko Ala t'a kɛ i ko mɔgɔw b'a kɛ cogo min na. Sabu Ala b'an ka kow ta a dusu ra, k'a janto a bɛɛ ra. A t'a mako bɔ an na. A te an dɔgɔya wala ka ban an na, nka a be hine ka makari. An be se ka taamako kura dabɔ tugu ni Ala ye. O la jigi be sagaden tununnen fɛ, o jigi Ala b'a di an bɛɛ ma.

3. Yesu be na an sɔrɔ

N'an nana bɔ a kalama ko an ka fɛn nafaman dɔ tununa, cogo benni na, an be ko bɛɛ dabila k'o fɛn tɔgɔla yaala ni dusu suma ye. A be o cogo le ra an ye talen min kalan sagagwɛnna ko ra. N'a y'a kɔlɔsi ko saga kelen te yi, a be tɔw to yɔrɔ numan dɔ ra, ka taga kelen ni kɔ. A fɔra ko sagagwɛnna b'a ka saga tununnen yaala *“fɔɔ ka taga a*

sɔɔɔ". O y'a ka makari n'a ka yeredili n'a ka jijali taamasinɛ ye.

An y'a fɔ ko sagaden tununnen ye mɔɔɔ bɛɛ ye miw yɔɔɔ janana Ala ra k'a kun kɛ kanbilaliye. O kɔ an ko Ala ye sagagwɛnna ye ani a b'a janto mɔɔɔw ra miiriyaw ni nin ta fanfɛ.

Sisan ne tun b'a fɛ k'a yira ko Ala be na mɔɔɔ yɔɔɔ o be sɔɔɔ yɔɔɔ min. A b'o yaala ni jijali ni yeredili ye. Ale le b'a latigɛ, k'a senta, k'an yaala fɔɔ k'an sɔɔɔ.

Sagaden tununnen be haami. A t'a lɔn a be nɛsin yɔɔɔ min na. A be to yɔɔɔ kelen kunnadiya si t'a fɛ ka so sira sɔɔɔ. O de kosɔn sagagwɛnna te o farati ta ka sigi ko a ka saga bena na a kelen. Wajibi lo a ka taga a yaala.

O cogo ra, mɔɔɔw te se ka sira ye o kelen min b'o nɛminɛ ka taga Ala fɛ. Tuma caaman n'an y'a kɔɔɔsi ko an tununa, an be farati kɔɔɔ, an t'a lɔn an be taga yɔɔɔ min, wala an be min kɛ, an b'an nɛsin fɛnw ma miw b'an don bɔnɛ la. N'an y'a ye ko fɛn dɔ be k'an dɛsɛ, ani an b'o fɛn fɛ, an t'a lɔn yɔɔɔ min an be se k'an ka dusu kɔɔɔ fɛnw sɔɔɔ.

Ala be mun le kɛ ka na an yaala? A be latigɛ juma le ta?

Fɔɔɔ, Ala b'a yɛɛ yira. N'o yeredili tɛ ka na an yɔɔɔ, k'a yɛɛ cogo n'a jogo yira an na, an tun bena to nii ka nɛnamaya lɔnbaliya kɔɔɔ. Ala b'a yɛɛ yira ka tɛmɛ a ka kuma fɛ, bibili; ka tɛmɛ a denkɛ fɛ, Matigi Yesu.

O ko Ala ye kisili latige ta, n’o tun te, adamaden tununnen tun bena to ni jigi t’a fe. K’an fanga deselen to an ka miiriya juguw ne, sutani ka fanga ni saya nefef, an mako be kisili ra. Ala ye kisili latige don Yesu Krisa ra ka teme a ka saya n’a kunuli fe. Ka teme ale fe, Ala bena an yoro ka honyali sabatilen d’an ma an bena min ko fo sisan.

4. Yesu an kisiba

A man gwefe ka miiri cogo min mogo be se k’a yere soro ko dow koro min a te se ka foyi ke k’a yere bo o gwefeya koro. O tigi mako be deme na. An ka miiri mogo min jii y’a ta kasoro a te jii bunba cogo lon. A mako be mogo ra min bena a kumabo k’a bo o ji koro.

Sagaden tununnen ka talen koro, sagagwenna be kisiLi baara ke. Sabu sagaden te se ka segi wefe koro a kelen. K’a siranni to, a b’a yere bila kongokolon ka faratiw ra. Nka sagagwenna be na k’a kisi, ani farati miw tun b’a jenamaya kama, olu be tunu: a ye dogoyoro soro a ka kisibaga kaman kan.

An y’a fo ko anw kere o sagaden tununnen ye ani Yesu Krisa le sagagwenna ye. An mako be kisibaga ra mun na? Ani Yesu b’o kisibagaya yira cogo di?

Matiyo ka kibarun diman koro, an b’a kalan ko meleke do nana kuma Yusufu fe Mariyama ka maminece ko a ka muso bena korota Ala ka nii sebaaya fe. Meleke ko:

“A bena dence bange, e bena a weele ko Yesu. Ale le bena a ka jama kisi o ka jurumu na.”
(Matiyo 1.21)

Yesu tɔɔ kɔɔ ko Banbali be kisili ƙɛ. Isirayeli kɔɔ, mɔɔw tun porotigi mɔɔ ni sodasi le kɔɔna ka n’o kisi ɔɔmekaw bolo. Nka meƙe b’a yira ko Yesu nana an kisi farati ba ma min ye jurumun ye.

Jurumu ye fen ye Ala be min jati kojugu ye an be min fɔ, ka min miiri n’o man di Ala ye. Jurumu be bɔne lase tɔw ka jenamaya n’an ta kɔɔ. A b’an yɔɔ janja Ala ra i ko sagaden tununi yɔɔ be janja sagagwenna la cogo min na. Jurumu b’an jeminɛ saya kɔɔ sira lo min mɔɔ si te se k’a yere kisi a ma n’a fanga ye.

Se te anw na jurumu fanga jɛ fe, se te an ye, fanga te an ye k’an yere bɔ nin ko jɔɔɔ na. An mako be kisibaga ra. Kasɔɔ yesu y’o kisibaga ye.

A ka saya fe gwengwe yiri kan, a y’an ka jurumuw ta, Ala ka jalakili benna a kan. O saraka barika la, an kisira Ala ka dimiya ma, an be se ka celabenni sɔɔ n’a ye ka taama n’a ye. An kisira fana saya ma, sani an ka to hadɛsi saya banbali kɔɔ, an bena kunu ka jenamaya banbali ke ni Ala ye.

5. Yesu b’an jeminɛ an ka jenamaya laban yɔɔ la.

Sagagwenna ye saga tununnen mine, k’a la a kaman kan, o kɔ ka segi n’a ye a fe. An be Ala ka kanuyaba le kɔɔsi nin fe

ka taga danabaw ta fanfɛ. Matigi min y'an ka sagagwɛnna ye, a bena ko bɛɛ kɛ ka na ni an ye hɛɛɛ la fɔɔ an ka jɛnamaya laban yɔɔ la.

Ji ni dumuni dɛsɛra o saga tununnen na, k'a ye ko tile tun be gosili kɛra o tuma na. A ben na tuma dɔ dusu kasi ni jigitigɛ la. A tununni, ani o jigitigɛ ra, o saga tun be ni fanga tugu tuma min sagagwɛnna y'a ye ka taama ka

segi wɛɛ kɔɔɔ wa? Nin jiningali ma lase, sabu a dendebaga ka makari n'a ka hine kosɔn, a y'o saga ta k'a la a kaman na. Sagagwɛnna dɔw be se ka saga dɛsɛlen wajibiya ka taama wa? O kɔni tɛ nin talen ka sagagwɛnna ye, sabu o sagagwɛnna be haami a ka saga ka hɛɛɛ n'o ka keneya ra.

An be se ka ninakalan juma le sɔɔɔ yan?

Yesu y'an ka kisibaga ye, o tɛ dɔɔɔn ko loon dɔ a ye y'i yɛɛ yira an ka jɛnamaya la k'an hɔɔɔnya jurumu ni sutana ani saya ma, nka a b'o kɛ tuma bɛɛ walisa k'an jɛmine jɛnamaya banbali kɔɔɔ, k'an ta tuma min a tun ka kan.

Nin miiriyaw be dɔnkili dɔ ko fɔ min lɔnni lo danabaw cɛma, o be danaba dɔ ka kumaɔɔɔɔnya lakali ni Ala cɛ. K'o to o kumaɔɔɔɔnya ra, o danaba b'a ka kɛta tɛmɛni nɔw bisigi cɛncɛn kan. A be mɔɔɔ fila ka taama kɔɔɔsi ɔɔɔɔn gɛɛɛɛ o ye an bilasiraba Matigi Yesu le ye. O danaba y'a kɔɔɔsi ko tuma dɔ, mɔɔɔ kelen nɔɔ le bi yen, ka sɔɔɔ o tumaw kɛra wati gwɛlɛnw a ka jɛnamaya ra. Ale y'a miiri ko Yesu ye ale bila

o wati gwelenw tuma na. Nka Yesu y'a jaabi ko ayi; tuma min fanga tun te i fe tugu, ne y'i ta o tuma na.

Jenamaya sira ka gwelɛ tuma dɔ, gwelɛya ni sigen b'a kan. Tuma dɔ an t'a lɔn cogo min an bena gwelɛyaw sago cogo min ka jija. Kasɔɔ nin talen b'an lasomi ko an te an kelen na. Yesu bi yen. Ale nɛɛma barika la, an bena kunuli ni jenamaya banbali sɔɔ. Jenamaya be se ka gwelɛya, nka an hakili ka sigi ko Yesu y'an ka sagagwenna numan ye, a b'a lɔn tuma min an ka danaya be fifa. I ko Matigi y'a fɔ cogo min Ciden Poli ye: *"Ne ka nɛɛma be i wasa, barikantanya le kɔɔ, ne ka sebaya b'i yira"* (2 Korɛntekaw 12.9) Yesu bena a lɔn k'an segi an siyɔɔ laban na.

6. *"Nangaliba be melekɛw cɛma ni jurumutɔ kelen kisira."* **(Luka 15.10)**

Miw be bɛgen balo, o b'a lɔn ko bɛgen bɛɛ be ni nafa ye. O de la sagagwenna be nangali a ka sgaden tununi yeli ko ra. O kɔ, Yesu ye talen wɛɛ fɔ muso dɔ kan min ka wari dɛɛ nafaman tununa. A y'a yaala k'a ye. A ka nisɔndiya bojana o wari yeli fe! O kɔ Yesu be talen sabanan fɔ. O kɛra cɛɛ dɔ ye min ka deen tununa. O deen bɔra so kɔɔ k'a face nisɔngoya kosɔbɛ. Kasɔɔ a face tun b'a nɔɔ file loon o loon walisa k'a natɔ ye. A file loon dɔ o deen segira ka na a dusu kasilen ale yɛɛ ye kojugu miw kɛ a face ra. Nka o b'a kunben ni nisɔndiya ye, ka yafa a ma ani k'a ka segiko seli kɛ. Nin talen saba kɔɔ, Yesu bɛ sinsin mɔɔɔ ka fɛn tununi yeli nisɔndiya kan. Mun na Yesu be sinsin o nisɔndiya kan?

Jama min tun be Yesu lamenna, mɔgɔ sifa caaman le tun bi yen: Farisiyenw, mɔgɔ miw tun jatinin tɛ o ka jɛnamaya kosɔn ani dɔwɛrɛw. Yesu b'a yira ko Ala jɛfɛ, jurumutɔ bɛɛ be i kofɛn tununi wala saga tununi. A be kibaru diman lase ko bɛɛ be se ke segi tugu Ala ma ka jɛnamaya kura dabɔ n'a ye, ka Ala ka makari lɔn sabu a be yafa. Ni cɛɛ wala muso y'a latige ka ban a ka jɛnamaya kɔrɔ la ka nɔrɔ danaya barika la ale ra, Yesu b'a fɔ ko: *"jɛngali be Ala ka mɛlɛkɛw cɛma"* sabu adamaden bɛɛ be i nafa ye Ala jɛkɔrɔ.

Kunnagoya Farisiyew t'o miiriya tilan ni Yesu ye. O b'a kɔrɔfɔ ko a b'a janto ra mɔgɔ miw olu y'o jalaki ani o te sɔn k'o mɔgɔw ka yafali sɔrɔ Yesu la ka jɛnamaya jigi kura sɔrɔ.

Yesu b'o talen fɔ wali k'o ka kɔrɔfliw jaabi: Ala be na mɔgɔw bɛɛ yaala a ka nɛɛma kɔnɔ, o mana kɛ yɔrɔ min sabu a be fɛ k'o kisi. Ni o cɛma dɔw nimisara, jɛngali be kɛ sankolo la.

An kana miiri ko mɔgɔ dɔw i ko farisiyew, wala dɔw hali n'o jɔyɔrɔ mana kɛ min ye, wala o siya, an'o ka sigicogo n'o jogo, o nin ma bɔ Ala ka nɛɛma na. O kiritige cogow be bɔ adamadenw le fɛ ni o tɛ, Ala te miiri ten.

N'an ye nɛɛma ni makari sɔrɔ ka bɔ Ala fɛ, an ka jɛngali. An ka jɛngali fana ni adamaden kelen don na jɛnamaya kura kɔnɔ min dira ka bɔ Yesu Krisa fɛ. Sabu Ala b'an kanu ni kanuya dɔnbali ye.

N'aw mako b'ala a be se ka weeleli ke Pastar KAMBOU
Felix fe:

Telefoni: + 226 76 03 19 06

Watts up: + 226 70 81 82 80

Email: fxkambou@gmail.com